Lietas Nr.C73407423
Lietas arhīva Nr.C-4074-23/32
ECLI:LV:ZRT:2023:1228.C73407423.4.S

SPRIEDUMS

Latvijas Republikas vārdā
Jēkabpilī 2023.gada 28.decembrī

Zemgales rajona tiesa: tiesnesis V.Muižnieks, ar tiesas sēžu sekretāri A.Petrovu,
piedaloties prasītājas pilnvarotajai pārstāvei /pers. A/,
rakstveida procesā izskatīja civillietu OŪ "/Nosaukums A/" prasībā pret /pers. B/ par parāda piedziņu.

Aprakstošā daļa

[1] OŪ "/Nosaukums A/" (turpmāk – "prasītāja") pilnvarotā pārstāve SIA "/Nosaukums B/" cēlusi prasību pret /pers. B/ (turpmāk – "atbildētājs") par parāda piedziņu. Prasības priekšmets norādīts: par parāda, lietošanas procentu un līgumsoda piedziņu.

Saistības pamatotas ar /datums/Kredītlīnijas līgumu Nr./numurs/, kas noslēgts ar SIA "/Nosaukums B/".

[1.1] Prasībā lūdz piedzīt prasītājas labā no atbildētāja parāda summu 3495,02 *euro*, kas sastāv no: parāda pamatsummas 2539,48 *euro*, parāda atgūšanas izdevumus 7 *euro*, nolīgtiem procentiem par aizdevuma izmantošanu 301,31 *euro*, likumiskiem nokavējuma procentiem 393,28 *euro*, līgumsoda 253,96 *euro*, kā arī tiesas izdevumus.

[1.2] Prasība pamatota ar Civillikuma (turpmāk – "CL") 1402., 1425., 1587., 1756., 1757., 1759., 1763., 1793., 1797., 1798., 1801., 1805., 1934., 1943.pantiem.

[1.3] Prasības pieteikums iesniegts /datums/.

[2] Atbildētājs rakstveida paskaidrojumus tiesai par prasību nav sniedzis.

[3] Tiesas sēdē prasītājas pilnvarotā pārstāve prasību uzturēja.

[4] Tiesas sēdē atbildētājs nepiedalījās. /datums/Zemgales rajona tiesā saņemta atbildētāja elektroniskā pasta vēstule. Norāda, ka veselības stāvokļa dēļ /datums/ tiesā nevar ierasties. Lūdz izskatīt lietu bez viņa klātbūtnes *(lietas 44.lapa)*.

Motīvu daļa

[5] Pārbaudot un novērtējot lietā esošos pierādījumus, tiesa atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma daļēji.

[6] CL 1402.pantā noteikts, ka saistību tiesības rodas vai nu no tiesiska darījuma, vai no neatļautas darbības, vai pēc likuma.

[6.1] Saistības nodibinātas ar /datums/Kredītlīnijas līgumu Nr./numurs/, kurš noslēgts starp SIA "/Nosaukums B/" un atbildētāju *(lietas 8.-15.lapa)*.

[6.2] Iesniegtie pierādījumi apliecina aizdevuma saistības nodibināšanu un aizdevuma izsniegšanu *(lietas 8.-15., 16.-19. un 32.lapa)*. Tādejādi starp pusēm tika nodibinātas aizdevuma tiesiskās attiecības.

[6.3] CL 1587.pants nosaka, ka tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējam pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumus. CL 1590.pants paredz katrai pusei prasības tiesības par līguma izpildīšanu.

[7] CL 1589.pants nosaka, ka vienpusēja atkāpšanās no līguma ir pielaižama tikai tad, kad tā pamatota ar paša līguma raksturu, vai kad to zināmos apstākļos atļauj likums, vai arī kad tāda tiesība bijusi noteikti pielīgta.

[7.1] Saskaņā ar aizdevuma līguma 9.6.punktu aizdevējam ir tiesības vienpusēji atkāpties no līguma un pieprasīt aizņēmējam līguma saistību izpildi pirms termiņa, ja aizņēmējs nepilda līguma noteikumus *(lietas 11.lapas otra puse)*.

[7.2] /datums/ prasītāja nosūtīja atbildētājam paziņojumu par parādsaistību un līgumu pārtraukšanu. Tajā lūgts nokārtot parādsaistības līdz /datums/Tajā ietverta arī norāde par saistības cesiju, kas uzskatāmi par paziņojumiem par prasījuma tiesību cesiju saskaņā ar CL 1804.pantu un paziņojumiem par parādsaistībām un līgumu izbeigšanu *(lietas 34.lapa)*.

Tādejādi prasītājs izmantoja pielīgtās tiesības vienpusēji atkāpties no līguma.

[7.3] Saskaņā ar CL 1943.pantu ir noteikts aizņēmēja pienākums atdot pilnu aizdevuma summu. Atbildētājs saistību nav pilnībā izpildījis, nav atdota visa izsniegtā pamatparāda summa.

[7.4] Tāpēc ir pamats apmierināt prasījumu par pamatparāda piedziņu.

[8] Prasītāja lūdz piedzīt nolīgtos procentus par aizdevuma izmantošanu 301,31 *euro*.

[8.1] CL 1756.pantā noteikts, ka pienākums maksāt procentus pamatojas uz tiesisku darījumu vai uz likuma.

[8.1.1] Līguma 5.3.punkts paredz aizņēmēja norēķināšanos veicot rēķina samaksu vismaz Minimālā maksājuma apmērā. Līguma terminu skaidrojumos norādīts, ka minimālais maksājums ietver pamatsummas un aprēķināto procentu maksājumu. Savukārt līguma 5.5.punkts paredz, ka aizdevējs procentus un aizdevuma summu iekasē pamatojoties uz rēķinu *(lietas 8. un 10.lapa)*.

Saskaņā ar pielikumu pie līguma – kredītlīnijas līguma speciālo noteikumu 10.punktu Aizņēmuma likme noteikta 0,25 % dienā jeb 91,25 % gadā *(lietas 16.lapa)*.

[8.1.2] CL 1764.pantā noteikts, ka par prettiesiskiem uzskatāmi nesamērīgi un godīgai darījumu praksei neatbilstoši procenti.

[8.2] Saskaņā ar Patērētāju tiesību aizsardzības likuma (turpmāk – "PTA likums") 1.panta definīciju, attiecībās ar prasītāju, atbildētājs šajā gadījumā uzskatāms par patērētāju.

[8.2.1] Saskaņā ar PTA likuma 6.panta pirmās daļas nosacījumiem, pakalpojuma sniedzējs nedrīkst piedāvāt tādus līguma noteikumus, kas ir pretrunā ar līgumslēdzēju pušu tiesiskās vienlīdzības principu, šo likumu un citiem normatīvajiem aktiem.

[8.2.2] Atbilstoši PTA likuma 5.panta otrās daļas nosacījumiem, līguma noteikumi ir pretrunā ar līgumslēdzēju pušu tiesiskās vienlīdzības principu, ja tie patērētāju nostāda neizdevīgā stāvoklī un ir pretrunā ar labticīguma prasībām.

[8.3] PTA likuma 8.pantā ietverti sekojoši nosacījumi:

(2^2) Patērētāja kreditēšanas līguma izmaksas ir samērīgas un atbilstošas godīgai darījumu praksei. Kredīta kopējās izmaksas patērētājam aprēķina normatīvajos aktos par patērētāju kreditēšanu noteiktajā kārtībā.

(2^3) Par šā panta $2.^2$ daļā minētajām prasībām neatbilstošām uzskata tādas kredīta kopējās izmaksas patērētājam, kuras pārsniedz 0,07 procentus dienā no kredīta summas.

[8.3.1] Saskaņā ar PTA likuma 1.panta 9.punktu, kredīta kopējās izmaksas patērētājam ir visas izmaksas, tajā skaitā procenti, komisijas nauda, nodevas un jebkādi citi maksājumi, kas patērētājam jāmaksā saistībā ar kreditēšanas līgumu un kas ir kredīta devējam zināmi.

[8.3.2] Atbilstoši kredīta summai un likuma nosacījumiem, pieļaujamā kopējo kredīta izmaksu summa būtu 1,92 *euro (0,07% no 2739,87).* Taču atbilstoši faktiskajām izmaksām tas ir 8,90 *euro (5342,61:600 dienas (pielikuma 10.punkta ietvertais pieņēmums)).*

Arī atbilstoši PTAC centra izstrādāto izmaksu kalkulatora aprēķiniem tas veido kredīta kopējās izmaksas 0,16 % dienā no kredīta summas (https://www.ptac.gov.lv/lv/ izmaksu-kalkulatori => IZMAKSU KALKULATORI no 01.07.2019.).

[8.4] Šie apstākļi atbilst PTA likuma 6.panta trešās daļas 1.punkta nosacījumiem, par netaisnīgiem līguma noteikumiem uzskatot noteikumus, kas ir pretrunā ar šā likuma 5.pantu.

[8.4.1] Savukārt PTA likuma 6.panta vienpadsmitā daļa nosaka, ka tiesa, izšķirot strīdu, izvērtē līguma noteikumus un strīda atrisināšanai attiecībā uz patērētāju nepiemēro līgumā ietvertos netaisnīgos noteikumus.

[8.4.2] Tāpēc nav pamata piemērot netaisnīgos likuma nosacījumus par neatbilstošām kredīta kopējām izmaksām, kuras ietver pielīgtos procentus un veikto reģistrācijas maksu 0,01 *euro.*

[8.4.3] Tāpēc noraidāms prasījums par pielīgto procentu 301,31 *euro* piedziņu.

[8.4.4] Turklāt, kā norāda prasītājs, pēc parāda cedēšanas atbildētājs ir samaksājis 350 *euro*, kuri tika ieskaitīti procentu par aizdevuma izmantošanu parāda dzēšanai. Ņemot vērā iepriekš minēto par neatbilstošām kredīta kopējām izmaksām, maksājumu attiecināms uz pamatparāda samaksu kopā ar veikto reģistrācijas maksu 0,01 *euro.*

Tāpēc par summu 351 *euro* samazināma piedzenamā aizdevuma pamatparāda summa un attiecīgi šajā daļā arī noraidāma prasība.

[9] Prasītāja lūdz piedzīt no atbildētāja likumiskos nokavējuma procentus 393,28 *euro,* par laiku no /datums/līdz /datums/

[9.1] Saskaņā ar CL 1759.panta 1.punktu, procenti jāmaksā arī bez noteiktas norunas, uz likuma pamata, par katru parāda samaksas nokavējumu, kaut arī parāds pats par sevi būtu bezprocentīgs.

[9.2] CL 1652.panta pirmās daļas 3.punkts nosaka, ka parādnieka nokavējums ar visām tā sekām iestājas pats no sevis, kad viņš palaidis garām termiņu, kas nolikts izpildīšanai vai nu ar likumu, vai ar līgumu, vai arī pēc parašas.

[9.3] Saskaņā ar CPL 1765.panta pirmās un otrās daļas nosacījumiem, procentu apmēru cieši jānosaka aktā vai darījumā. Ja tas nav izdarīts, kā arī gadījumā, ja likums nosaka aprēķināt likumiskos procentus, tie ir seši no simta gadā. Tie arī piemērojami saistībās ar patērētāju.

[9.4] Atbildētājs nav izpildījis saistības arī pēc prasītāja vienpusējas atkāpšanās no līguma, turpinot lietot aizdevēja kapitālu. Tātad prasītājai ir tiesības prasīt piedzīt aprēķinātos likumiskos procentus.

[10] Prasītāja lūdz piedzīt no atbildētāja arī līgumsodu 253,95 *euro.*

[10.1] Saskaņā ar CL 1716.pantu līgumsods ir pamet̄ums, ko kāds uzņēmies ciest sakarā ar savu saistību, ja viņš šo saistību neizpildītu vai neizpildītu pienācīgi.

[10.2] Līguma 9.2.punktā norādīts, ka, ja aizņēmējs kavē kredītlīnijas līgumā noteiktos maksājumus, aizņēmējs maksā aizdevējam nokavējuma līgumsodu no kopējās kavētās aizdevuma summas par katru kavējuma dienu šajā kredītlīnijas līgumā un LR normatīvajos aktos noteiktajā apmērā *(lietas 11.lapa).*

Saskaņā ar pielikumu pie līguma – kredītlīnijas līguma speciālo noteikumu 15.punktu, līgumsaistību neizpildes vai nepienācīgas izpildes gadījumā tiek aprēķināts līgumsods 0,5 % apmērā no kopējā kavētā maksājuma par katru nokavējuma dienu, taču kopumā ne vairāk par 10 % galvenās saistības apmēra *(lietas 16.lapa).*

[10.3] Atbildētājs ir pieļāvis maksājumu kavējumu, kas ir pamats līgumsoda piemērošanai.

[10.4] Taču CL 1722.panta pirmā daļa paredz līgumsoda piedziņas apmēra ierobežojumu - līgumsodu par saistību nepienācīgu izpildi vai neizpildīšanu īstā laikā (termiņā) var prasīt tikai tādā apmērā, kādā tas pārsniedz prasīto procentu summu, kas radusies pēc neizpildes iestāšanās brīža.

[10.4.1] Atbilstoši līguma nosacījumiem līgumsods noteikts par maksājumu kavējumu, kas uzskatāms par līgumsodu par saistību neizpildīšanu īstā laikā (termiņā). Tāpēc vērtējama tā atbilstība likumā noteiktajiem ierobežojumiem.

[10.4.2] Prasīto nokavējuma procentu summa šajā gadījumā pārsniedz līgumsoda apmēru, tāpēc prasījums par līgumsoda piedziņu 253,95 *euro* apmērā noraidāms.

[10.5] Arī civiltiesību doktrīnā un judikatūrā norādīts uz šādu normas piemērošanu.

Atbilstoši Civillikuma 1720.panta otrajai daļai līgumsods par saistību neizpildi īstā laikā (termiņā) pēc sakara ar saistības izpildes pienākumu ir kumulatīvs līgumsods. Savukārt, kā izriet no Civillikuma 1722.panta pirmās daļas, tad attiecībā uz nokavējuma procentu samaksas pienākumu šādam līgumsodam ir ieskaita raksturs. Attiecīgi, tā kā šāda līgumsoda mērķis kapitāla atdošanas nokavējuma gadījumā ir nodrošināties pret sveša kapitāla lietošanu, normā imperatīvi noteikts, ka līgumsods par saistību izpildi īstā laikā (termiņā) nevar tikt prasīts kumulatīvi ar nokavējuma procentiem *(sk. Kārkliņš J., Buls L. Līgumsoda reforma. Jurista Vārds, 03.12.2013., Nr. 49 (800), 5 32.–43.lpp.).*

(Senāta 2019.gada 27.septembra spriedums lietā SKC-168/2019, 10.2.punkts).

[11] Saskaņā ar lietai pievienoto /datums/Cesijas līgumu Nr./numurs/ un tā pielikumu *(lietas 20.-21., 22.lapa)* visas prasījuma tiesības uz prasījumu pret atbildētāju pārgāja prasītājai.

Saskaņā ar CL 1801.pantu, cesijas līgumu starp prasījuma atdevēju kreditoru (cedentu) un to personu, kam to atdod (cesionāru), var noslēgt jebkādā formā. Parādnieka piekrišana, pret kuru prasījums vērsts nav vajadzīga, un cesija ir spēkā, pat ja viņš neko par to nezina. CL 1805.pants nosaka, ka cesionārs var no cesijas brīža darboties ar kreditora tiesībām un uz šā pamata rīkoties ar prasījumu, cedēt to savukārt citam un izlietot to pret parādnieku.

[12] Prasītāja lūdz piedzīt no atbildētāja arī parāda atgūšanas izdevumus 7 *euro*.

[12.1] Saskaņā ar Parādu ārpustiesas atgūšanas likuma 6.panta pirmo daļu parādniekam ir pienākums atlīdzināt parāda atgūšanas pakalpojuma sniedzējam radušos parāda atgūšanas izdevumus, ja to atlīdzināšana tiek pieprasīta un nepastāv strīds par parāda esamību.

Panta otrā daļa nosaka, ka parāda atgūšanas izdevumiem jābūt samērīgiem un objektīvi pamatotiem. Par samērīgiem uzskatāmi parāda atgūšanas izdevumi, kas atbilst Ministru kabineta noteiktajam parāda atgūšanas izdevumu pieļaujamam apmēram (izņemot tos izdevumus, kurus Ministru kabinets

atzinis par neatlīdzināmiem).

[12.2] Atbilstoši Ministru kabineta noteikumu Nr.61 "Noteikumi par parāda atgūšanas izdevumu pieļaujamo apmēru un izdevumiem, kuri nav atlīdzināmi" (turpmāk – "MK noteikumi") 2.punktam parāda atgūšanas pakalpojuma sniedzējam ir tiesības no parādnieka pieprasīt, lai tas atlīdzinātu pamatotus parāda atgūšanas izdevumus, kas atbilst šādam pieļaujamam apmēram:

- 2.1. par rakstiska paziņojuma sagatavošanu un nosūtīšanu parādniekam, kurā sniegta informācija par parāda esību un aicinājums labprātīgi izpildīt kavētās maksājuma saistības, un par nepieciešamajām darbībām parādnieka faktiskās kontaktinformācijas noskaidrošanai, ja parādnieks nav sasniedzams, - kopā ne vairāk kā 7 *euro*;

- 2.2. par citām parāda atgūšanai papildus veiktajām darbībām - kopā ne vairāk kā 10 *euro* parāda atgūšanas procesā, līdz parādnieks izpildījis maksājuma saistības pret parāda atgūšanas pakalpojuma sniedzēju vai kreditoru.

[12.3] /datums/ prasītāja nosūtīja atbildētājam paziņojumu, kurā norāda uz parāda saistībām un lūdz tās nokārtot *(lietas 34.lapa).* Tāpēc ir pamats apmierināt prasība daļā par parāda atgūšanas izdevumu 7 *euro* piedziņu.

[13] Taisot spriedumu, tiesai jāizlemj jautājums par tiesas izdevumu atlīdzināšanu.

[13.1] Saskaņā ar CPL 41.panta pirmo daļu, pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus. Ja prasība apmierināta daļēji, šajā pantā norādītās summas piespriež prasītājam proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram.

[13.2] Prasītāja samaksāja valsts nodevu 374,44 *euro (lietas 6., 7.lapa).*

Prasība apmierināta 74,10 % apmērā, tāpēc prasītājas labā no atbildētāja piedzenama samaksāto tiesas izdevumu daļa 280,83 *euro*.

[13.3] Saskaņā ar CPL 39.panta pirmās daļas 5.punktu un 42.pantu no atbildētāja valsts ienākumos piedzenami nesamaksātie ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 4 *euro* apmērā (*lietas 2.lapa*).

[13.4] Atbilstoši CPL 204.[1] panta pirmās daļas nosacījumiem, atbildētājam nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz minēto un saskaņā ar Civilprocesa likuma 97.panta pirmo daļu, 190.-195., tiesa

nosprieda

1. Prasību apmierināt daļēji.
2. Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu OÜ "/Nosaukums A/", reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/,:
- aizdevuma pamatsummas parādu 2189,47 *euro*;
- parāda atgūšanas izdevumus 7 *euro*;
- likumiskos nokavējuma procentus 393,28 *euro,* par laiku no /datums/līdz /datums/;
- samaksāto valsts nodevas daļu 277,46 *euro*,

kopā 2867,21 *euro* (divi tūkstoši astoņi simti sešdesmit septiņi *euro,* 21 cents).

3. Noraidīt prasību daļā par nolīgto procentu par aizdevuma izmantošanu 301,31 *euro*, pamatparāda 350 *euro,* līgumsoda 253,95 *euro* piedziņu.
4. Noteikt prasītājai tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt 6% gadā no piedzītās summas.
5. Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, valsts labā ar lietas izskatīšanu saistītos pasta izdevumus 4 *euro*.
6. Sprieduma labprātīgai izpildei noteikt 10 dienu termiņu no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

6.1. Prasītājas labā piedzenamo naudas summu samaksa veicama prasītāja pārstāvja SIA "/Nosaukums B/", reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, norēķinu kontā Nr./konta numurs/, AS "/Nosaukums C/".

6.2. Valsts ienākumos piedzenamo ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu samaksa veicama norādot šādus rekvizītus: saņēmēja iestāde – Tiesu administrācija, reģistrācijas Nr. 90001672316, konta Nr.LV51TREL2190458019000, Saņēmēja banka: Valsts kase, BIC kods TRELLV22, iemaksas mērķis - kods 21490, kā arī datus personas vai lietas identificēšanai.

6.3. Samaksas kvīts nekavējoties iesniedzama Zemgales rajona tiesā.

Spriedumu 20 dienu laikā var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Zemgales apgabaltiesā, sūdzību iesniedzot Zemgales rajona tiesā.

Tiesnesis (paraksts) V.Muižnieks

Dokuments parakstīts elektroniski ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu